

Αρ. Φύλλου 1375 τ. Β΄ 18-10-2001

Άρθρο 5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (σελ. 1199 έως 1622)	
14	ΑΓΓΛΙΚΩΝ
15	ΓΑΛΛΙΚΩΝ
16	ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ
17	ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
18	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
19	ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
20	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
21	«ΕΡΕΥΝΩ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΟΣΜΟ»
22	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
23	ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ
24	ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
25	ΦΥΣΙΚΗΣ
26	ΧΗΜΕΙΑΣ
27	ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

19. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Εισαγωγή

Βασικός σκοπός της εκπαίδευσης, όπως ορίζεται με το **Νόμο 1566/85** είναι η «ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά». Επιπλέον, στο **Νόμο 2525/97** ως ένας από τους σκοπούς της εκπαίδευσης ορίζεται «η καλλιέργεια δεξιοτήτων που θα διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας».

Με το Νόμο 1566/85 προβλέπεται η εφαρμογή του θεσμού του ΣΕΠ στη Γ' Γυμνασίου και στην Α' Ενιαίου Λυκείου. Ο μαθητής στηρίζεται στην επαγγελματική του ανάπτυξη, ώστε να πραγματοποιεί με επιτυχία τη μετάβαση από το ένα σχολικό επίπεδο στο άλλο, από το σχολικό περιβάλλον στη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, από το σχολείο στην εργασία.

Στο Νόμο 2525/97 άρθρο 10,1 ο θεσμός του ΣΕΠ αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς συμβάλλει στην αναβάθμιση του ρόλου της εκπαίδευσης και την εναρμόνισή της με τα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. «Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός στοχεύει στην παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν τις κλίσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι».

Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του ΣΕΠ στην εκπαίδευση

Η αναγκαιότητα του θεσμού του ΣΕΠ υπαγορεύεται από τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, καθώς και από την αξία που έχει για το άτομο η εργασία.

Παράλληλα, χρειάζεται να συνεκτιμηθεί το εξελικτικό στάδιο στο οποίο βρίσκεται ο έφηβος, οι ψυχολογικές δυσκολίες και οι ανακατατάξεις που του συμβαίνουν κατά την περίοδο που καλείται να σχεδιάσει τις σπουδές και το επαγγελματικό του μέλλον. Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές όμως, σχετίζονται με τη χρονική στιγμή καθώς και με το επίπεδο ωριμότητας του ατόμου. Έτσι, οι αποφάσεις και οι επιλογές που γίνονται σε αυτήν την περίοδο της ζωής των νέων έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τη μελλοντική ζωή τους, είναι εξαιρετικά δύσκολες και αποτελούν μέρος μιας μακράς και χρονοβόρας διαδικασίας. Ο νέος πριν πάρει οποιαδήποτε απόφαση, χρειάζεται να γνωρίζει με ρεαλισμό ποιος είναι και τι θέλει, τι θεωρεί σημαντικό, τι είναι διατεθειμένος και τι μπορεί να κάνει. Να έχει δηλαδή συνειδητοποιήσει τις κυριότερες πτυχές του εαυτού του, τα ενδιαφέροντά του, το σύστημα των αξιών του, τις ικανότητες και τις δεξιότητές του ώστε να τα αξιοποιήσει στη συνέχεια στο χώρο της εργασίας του, προς όφελος δικό του και του κοινωνικού συνόλου.

Στην εποχή μας απαιτείται ειδική δεξιότητα και κριτική σκέψη για τη μετατροπή των δεδομένων σε πληροφορίες, καθώς και για την αναζήτηση και την επιλογή εκείνων των πληροφοριών που μπορούν να αποβούν χρήσιμες προκειμένου να σχεδιάσει ο νέος την εκπαιδευτική και επαγγελματική του πορεία.

Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός πρέπει να εναρμονίζεται συνεχώς με την πραγματικότητα, η οποία χαρακτηρίζεται από συνεχείς και ταχύτατες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές, που διαμορφώνουν με τη σειρά τους νέες και διαφορετικές συνθήκες στην αγορά εργασίας.

Σκοπός διδασκαλίας του μαθήματος

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που αφορούν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις που καλείται να πάρει ο μαθητής, ώστε να ενταχθεί ομαλά στο χώρο της εργασίας, ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΕΠ) έχει ως σκοπό την παροχή βοήθειας προς το μαθητή ώστε να σχηματίσει κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη εικόνα για τον εαυτό του, για τον κόσμο της εκπαίδευσης και της απασχόλησης για να διεκδικήσει τη συμμετοχή του στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Έτσι, μέσα από τη διαδικασία της προσωπικής και επαγγελματικής πληροφόρησης θα αναπτύξει πνεύμα ομαδικότητας, συνεργασίας και καλής επικοινωνίας με τους γύρω του, αποδεχόμενος τις ιδιαιτερότητες του άλλου.

Γενικοί διδακτικοί στόχοι

Με την εφαρμογή του ΣΕΠ στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου επιδιώκονται οι παρακάτω γενικοί διδακτικοί στόχοι:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές και να εκτιμήσουν τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους, τα ενδιαφέροντα και τις αξίες, τις ικανότητες και δεξιότητές τους.
- Να καλλιεργήσουν επαγγελματική συνείδηση.
- Να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, όσον αφορά την πληροφόρησή τους.
- Να παρακολουθούν την πραγματοποίηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο Διαδίκτυο.
- Να συμμετέχουν σε ομάδες συζήτησης στο Διαδίκτυο για θέματα που αφορούν το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό.
- Να περιγράφουν επαγγελματικούς χώρους και επαγγελματικές δραστηριότητες..
- Να χρησιμοποιούν διαφορετικές πηγές πληροφόρησης.
- Να αξιολογούν και να επιλέγουν πληροφορίες σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- Να επεξεργάζονται εκπαιδευτικές και επαγγελματικές πληροφορίες και να δημιουργούν νέες.
- Να διερευνούν τις δυνατότητες εκπαίδευσης-κατάρτισης στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Να πληροφορηθούν σχετικά με τις δυνατότητες σπουδών και εργασίας στην τοπική και παγκόσμια κοινότητα.
- Να αντιμετωπίζουν με θετική στάση τις αλλαγές που συμβαίνουν στη ζωή τους.
- Να αντιληφθούν τη σχέση που υπάρχει μεταξύ του σχολείου και της ευρύτερης κοινωνίας.
- Να κατανοήσουν τη διάσταση και τη σημασία της επιχειρηματικότητας στο χώρο της απασχόλησης.
- Να σχεδιάζουν το μέλλον τους και να ιεραρχούν τα σχέδιά τους.
- Να πληροφορηθούν σχετικά με τον κόσμο της εργασίας, τις εξελίξεις του και το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.
- Να γνωρίσουν επαγγελματικούς χώρους και νέες μορφές εργασίας.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα της δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης και παραμονής στην αγορά εργασίας.
- Να κατανοήσουν ότι οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές επηρεάζουν τη ζωή του ατόμου.
- Να γνωρίσουν τη διαδικασία που ακολουθείται στη λήψη απόφασης.
- Να διακρίνουν τις επιδράσεις του σχολείου, της οικογένειας και της κοινωνίας στις επιλογές και τις αποφάσεις τους.
- Να αναζητούν εναλλακτικές λύσεις για αποφάσεις που αφορούν εκπαίδευση και εργασία.
- Να προβληματιστούν για το ρόλο των στερεοτυπικών αντιλήψεων στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.
- Να διακρίνουν και να αποδέχονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των άλλων.

- Να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που απαιτούν συνεργασία και επικοινωνία με άλλα άτομα.
- Να αξιοποιούν το δυναμικό τους στη διαδικασία των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών.

Πρόγραμμα Σπουδών ΣΕΠ Γ΄ Γυμνασίου

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες	Χρόνος
<p>Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι μαθητές θα πρέπει να είναι ικανοί:</p> <p>–Να γνωρίζουν τη δομή του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος.</p> <p>–Να συλλέγουν πληροφορίες για εκπαιδευτικές διεξόδους μετά το Γυμνάσιο.</p> <p>–Να συνδέουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας.</p>	<p>Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα</p>	<p>–Οι μαθητές μελετούν τους πίνακες "Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα" και "Εκπαίδευση-Κατάρτιση" και απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις.</p> <p>–Εκφράζουν ή σημειώνουν τους λόγους που θα τους οδηγήσουν στην επιλογή Ενιαίου Λυκείου ή ΤΕΕ.</p>	3 ώρες
<p>–Να προσεγγίζουν την έννοια της εργασίας και το ρόλο της στη ζωή του ανθρώπου.</p> <p>–Να διακρίνουν τις έννοιες που σχετίζονται με την απασχόληση και την ανεργία.</p> <p>–Να παρατηρούν το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.</p> <p>–Να αναζητούν τους παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική τους επιλογή.</p> <p>–Να αναγνωρίζουν ότι η διεθνοποίηση της εργασίας και της οικονομίας επιδρά στις επιλογές του ατόμου.</p> <p>–Να συνδέουν επαγγέλματα με αντίστοιχο τρόπο ζωής.</p> <p>–Να συνδέουν την εκπαίδευση με την οικονομία.</p>	<p>Ο κόσμος της εργασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξελίξεις της εποχής μας που επηρεάζουν την αγορά εργασίας • Το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον (ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλεργασία κ.ά) • Η διεθνοποίηση της εργασίας και της οικονομίας και οι επιδράσεις στην οικονομία και την εκπαίδευση • Τι μας επηρεάζει στην επιλογή επαγγέλματος. • Η περιγραφή του επαγγέλματος 	<p>–Μελετούν περιπτώσεις στις οποίες οι άνθρωποι προσαρμόζονται σε νέα δεδομένα.</p> <p>–Συζητούν και καταγράφουν από μια σειρά επαγγελμάτων αυτά που εξαφανίστηκαν ή τείνουν να εκλείψουν ή εξελίσσονται ή εμφανίστηκαν πρόσφατα.</p> <p>–Σημειώνουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τον τομέα της απασχόλησης (τεχνολογία, δημογραφικό πρόβλημα, κλιματολογικές συνθήκες, οικονομία).</p> <p>–Επισημαίνουν τους παράγοντες που τους επηρεάζουν στην επιλογή επαγγέλματος</p> <p>–Επισημαίνουν σε επαγγέλματα θετικά και αρνητικά στοιχεία.</p> <p>–Συσχετίζουν επαγγέλματα με καθορισμένο τρόπο ζωής και ιδιαίτερες συνθήκες.</p> <p>–Συντάσσουν επαγγελματική μονογραφία με βάση τα στοιχεία που τη χαρακτηρίζουν.</p>	5 ώρες
<p>–Να εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την προσωπικότητά τους.</p> <p>–Να προσδιορίζουν την εικόνα του εαυτού τους.</p> <p>–Να εντοπίζουν τα ενδιαφέροντά</p>	<p>Ανακαλύπτω τον εαυτό μου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η έννοια της προσωπικότητας. Χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς μου. • Σημασία της γνωριμίας και της αποδοχής του εαυτού μου. 	<p>–Προβληματίζονται και σημειώνουν επίθετα ή φράσεις που θεωρούν ότι χαρακτηρίζουν την προσωπικότητά τους.</p> <p>–Συνδέουν τους τρόπους συμπεριφοράς με τα χαρακτηριστικά της</p>	6 ώρες

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες	Χρόνος
<p>τους.</p> <p>–Να συνδυάζουν τα ενδιαφέροντά τους με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές.</p> <p>–Να διακρίνουν τις ικανότητες και δεξιότητές τους.</p> <p>–Να προσδιορίζουν τις προσωπικές και επαγγελματικές τους αξίες.</p> <p>–Να διαπιστώνουν ότι οι δεξιότητες καλλιεργούνται και αναπτύσσονται με συστηματική προσπάθεια.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιαφέροντα • Ικανότητες-Δεξιότητες • Προσωπικές αξίες - Ιεράρχηση αξιών • Οι επαγγελματικές αξίες 	<p>προσωπικότητάς τους.</p> <p>–Συζητούν και επιλέγουν τις εξω-σχολικές δραστηριότητες τις οποίες προτιμούν.</p> <p>–Συνδέουν τις δραστηριότητες με πιθανά επαγγέλματα.</p> <p>–Προσδιορίζουν και ιεραρχούν τις ικανότητες που έχουν με βάση τη διεθνή ταξινόμηση των ικανοτήτων.</p> <p>–Διακρίνουν την έννοια των δεξιοτήτων και επισημαίνουν ασχολίες που θα βοηθούσαν στην ανάπτυξη συγκεκριμένης δεξιότητας.</p> <p>–Συνδέουν επαγγέλματα με τις ικανότητες και δεξιότητες που αυτά απαιτούν.</p> <p>–Σημειώνουν κριτήρια με τα οποία επιλέγουν ένα φίλο.</p> <p>–Συζητούν και σημειώνουν τα στοιχεία που θεωρούν σημαντικά σε ένα επάγγελμα.</p>	
<p>–Να προσεγγίζουν την έννοια των στερεότυπων αντιλήψεων.</p> <p>–Να καταγράφουν τη στάση τους απέναντι σε ομάδες ανθρώπων που είναι διαφορετικοί από αυτούς.</p> <p>–Να παρατηρούν ότι οι στερεότυπες αντιλήψεις ασκούν επίδραση στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.</p> <p>–Να προσεγγίζουν κριτικά τις στερεότυπες αντιλήψεις.</p>	<p>Αντιλήψεις για τους συνανθρώπους</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνικά στερεότυπα 	<p>–Προβληματίζονται και συζητούν για επαγγέλματα ανδρικά ή γυναικεία.</p> <p>–Συγκεντρώνουν από τον τύπο συνεντεύξεις επαγγελματιών και των δύο φύλων.</p> <p>–Σχολιάζουν κείμενα, στατιστικά στοιχεία στα οποία φαίνονται οι προκαταλήψεις για λαούς, κοινωνικές ομάδες, φύλα.</p> <p>–Δραστηριοποιούνται σε θεατρικό παιχνίδι επαγγελματικών ρόλων.</p>	<p>1 ώρα</p>
<p>–Να διακρίνουν την ανάγκη της πληροφόρησης στη διαδικασία λήψης απόφασης</p> <p>–Να καταγράφουν τις μορφές που μπορεί να έχει η πληροφορία.</p> <p>–Να προσεγγίζουν τη διαδικασία αναζήτησης και επιλογής της πληροφορίας.</p>	<p>Αναζήτηση πληροφοριών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μορφές πληροφορίας • Πηγές πληροφοριών 	<p>–Σχεδιάζουν εικονικά θεατρική παράσταση και προβληματίζονται για τους τρόπους πληροφόρησης του κοινού.</p> <p>–Μελετούν και αξιολογούν στατιστικούς πίνακες που αφορούν θέσεις εργασίας.</p> <p>–Αναζητούν εκπαιδευτικές πληροφορίες στο διαδίκτυο.</p> <p>–Αντλούν πληροφορίες για την απασχόληση και τα επαγγέλματα από τις οικονομικές σελίδες των</p>	<p>4 ώρες</p>

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες	Χρόνος
		εφημερίδων. –Καταγράφουν διαφορετικές πηγές πληροφόρησης για θέματα που πιθανόν τους απασχολούν.	
<p>–Να προσεγγίζουν τη διαδικασία λήψης απόφασης.</p> <p>–Να καταγράφουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης απόφασης.</p> <p>–Να προβλέπουν τις επιλογές που θα κληθούν να κάνουν τελειώνοντας το Γυμνάσιο συνεκτιμώντας τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους και τις εξελίξεις της εποχής τους.</p> <p>–Να αντιληφθούν ότι κάποιες αποφάσεις τους σε μεταβατικά στάδια της ζωής τους , ενώ είναι καθοριστικές δεν είναι αμετάκλητες .</p>	<p>Διαδικασία λήψης απόφασης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι λήψης μιας απόφασης. • Παράγοντες που διευκολύνουν ή δυσχεραίνουν στη λήψη επαγγελματικής απόφασης. • Σχέδια για το μέλλον. 	<p>–Καθορίζουν τη διαδικασία της απόφασης μέσα από μία μελέτη περίπτωσης.</p> <p>–Προβληματίζονται και συζητούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές αποφάσεις.</p> <p>–Οργανώνουν εικονικά μία επιχειρηματική δραστηριότητα.</p>	4 ώρες
ΣΥΝΟΛΟ:			23 ΩΡΕΣ

Στόχοι	Περιεχόμενα	Ενδεικτικές δραστηριότητες	Χρόνος
<p>Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι μαθητές θα πρέπει να είναι ικανοί:</p> <p>–Να ερευνούν την τοπική αγορά εργασίας.</p> <p>–Να συλλέγουν πληροφορίες από επιστημονικές πηγές πληροφοριών και να τις συνδέουν με απλές γνώσεις και εμπειρίες.</p> <p>–Να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες στη συλλογή και παρουσίαση της έρευνας.</p> <p>–Να αναγνωρίζουν την κοινωνική ευθύνη αλλά και την αλληλεξάρτηση των επαγγελματιών.</p> <p>–Να υποβάλλουν ερωτήσεις και να αναζητούν επιστημονικές απαντήσεις.</p> <p>–Να αναπτύσσουν κριτική σκέψη και να κάνουν προβλέψεις σε θέματα τοπικής απασχόλησης.</p>	<p>Σχολική ζωή και Τοπική Αγορά Εργασίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η τοπική απασχόληση στη διάρκεια του χρόνου. • Εξέλιξη των επαγγελμάτων. Εμφάνιση νέων δραστηριοτήτων. • Αξιοποίηση της τοπικής αγοράς και μέσα από τις νέες τεχνολογίες. • Τομείς της οικονομίας στο αγροτικό και αστικό περιβάλλον. • Αξιοποίηση των πληροφοριών στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. • Επιχειρηματικότητα 	<p>–Οι μαθητές αναζητούν στην περιοχή τους ποιες δραστηριότητες ασκούνται από παλιά, σταθερά ή περιστασιακά. Ποια νέα επαγγέλματα εμφανίστηκαν. Ποια άλλα κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.</p> <p>–Συνεργάζονται για τη συλλογή των πληροφοριών.</p>	2 ώρες

<p>-Να απεγκλωβιστούν οι μαθητές από τις στερεοτυπικές αντιλήψεις για τα επαγγέλματα.</p> <p>-Να ερμηνεύουν τα κριτήρια με τα οποία κατηγοριοποιούνται τα επαγγέλματα.</p> <p>-Να κατανοούν ότι οι γνώσεις τους για τα επαγγέλματα είναι ανεπαρκείς.</p> <p>-Να αναπτύσσουν τον επιχειρηματικό λόγο.</p> <p>-Να συνεργάζονται για τη συλλογή και παρουσίαση του υλικού μέσα στην τάξη.</p>	<p>Στερεότυπες αντιλήψεις για τα επαγγέλματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατηγοριοποίηση επαγγελμάτων με βάση τις επαγγελματικές αξίες. • Κύρος επαγγέλματος. • Ανεξαρτησία επαγγελματική. • Υποχρεώσεις επαγγελματικές. 	<p>-Ταξινομούν επαγγέλματα με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (κοινωνική προσφορά, δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, ελεύθερος χρόνος, οικονομικές απολαβές). Η ταξινόμηση γίνεται με φθίνουσα σειρά σύμφωνα με το προσωπικό σύστημα αξιών του μαθητή.</p> <p>-Σημειώνεται στον πίνακα το διαφορετικό σύστημα αξιών του κάθε μαθητή και</p> <p>-Επισημαίνεται ότι η επιλογή επαγγέλματος γίνεται με διαφορετικό κριτήριο αξιών.</p>	<p>1 ώρα</p>
ΣΥΝΟΛΟ:			3 ΩΡΕΣ
<p>Προτάσεις για διαθεματικές δραστηριότητες</p> <p>Αξιοποίηση της τοπικής αγοράς και μέσα από τις νέες τεχνολογίες (Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή)</p> <p>7. Επιχειρηματικότητα (Γλώσσα, Πληροφορική)</p> <p>8. Στερεότυπες αντιλήψεις για τα επαγγέλματα (Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Γλώσσα, Λογοτεχνία, Θρησκευτικά.)</p>			
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ 3			

Μεθοδολογία

Ο ΣΕΠ ως μάθημα στοχεύει όχι μόνο στην αφομοίωση γνωστικού υλικού, αλλά και σε μια πολύπλευρη προσέγγιση του κόσμου του μαθητή, ώστε αυτός να μπορεί να αναπτύξει δεξιότητες για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές του επιλογές. Οι γνώσεις που αποκτά ο μαθητής στο πλαίσιο του μαθήματος του ΣΕΠ αφορούν τον εαυτό του, αλλά και τον κόσμο γύρω του. Έτσι, το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών ΣΕΠ βασίζεται σε θέματα που αντλούνται από τις επιστήμες της Ψυχολογίας, της Κοινωνιολογίας, της Οικονομίας και της Πληροφορικής.

Στη διαδικασία εφαρμογής του Προγράμματος Σπουδών ΣΕΠ επιλέγονται ποικίλες μέθοδοι για την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των μεθόδων είναι ότι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται ο μαθητής και ότι απαιτείται συνεργασία και συμμετοχή όλης της ομάδας μέσα στην τάξη, με κλίμα ψυχολογικής άνεσης και αποδοχής του άλλου.

Ο καθηγητής που εφαρμόζει το πρόγραμμα ΣΕΠ είναι ο συντονιστής-εμπυχωτής της ομάδας και ο διευκολυντής της μαθησιακής διαδικασίας. Χωρίς να παραμένει αυτός θεατής των όσων συμβαίνουν σχεδιάζει τις διαδικασίες μάθησης, δημιουργεί κα-

τάλληλο παιδαγωγικό κλίμα, προσπαθεί να αναπτύξει δεξιότητες επικοινωνίας με άτομα και ομάδες, αλλά και με φορείς έξω από το σχολείο. Ο καθηγητής στηρίζει και βοηθάει τους μαθητές στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους αποφάσεις, χωρίς να χειραγωγεί και να καθοδηγεί ο ίδιος. Εφαρμόζει μεθόδους που είναι κατάλληλες με την ηλικία, τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα των μαθητών και τις ιδιαιτερότητες της κάθε διδακτικής ενότητας. Ιδιαίτερη σημασία έχει η εναλλαγή των μεθόδων και ο συνδυασμός τους, ώστε το μάθημα να προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών.

Οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις που προτείνονται είναι:

- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου: Μέσα από διερευνητικές ερωτήσεις (πχ ανοιχτού και κλειστού τύπου, πολλαπλών επιλογών) ο μαθητής προσεγγίζει έννοιες που αφορούν τον εαυτό του, τον κόσμο της εργασίας, την εκπαίδευση και κατάρτιση. Η συμπλήρωση ερωτηματολογίου βοηθάει στην αυτοσυγκέντρωση των μαθητών, ενώ παράλληλα διευκολύνει τη συζήτηση που θα ακολουθήσει στην τάξη.
- *Επεξεργασία πινάκων και διαγραμμάτων*: Οι πίνακες και τα διαγράμματα οδηγούν το μαθητή σε αυτοπληροφόρηση, σε δεξιότητες ενεργού αναζήτησης και κριτικής ανάγνωσης των πληροφοριών.
- *Συζήτηση σε ομάδες*: Άρθρα, φωτογραφίες και κόμικς που υπάρχουν μέσα στο διδακτικό βιβλίο και αφορούν στόχους του ΣΕΠ δίνουν αφορμή για συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των μαθητών.
- *Συζήτηση μαθητών ανά ζεύγη*: Θέματα που αφορούν την προσωπικότητα προσεγγίζονται επίσης με διερευνητικές ερωτήσεις που καλούνται οι μαθητές να συζητήσουν ανά ζεύγη.
- *Μελέτη περιπτώσεων (case studies)*: Οι σύντομες εικονικές ιστορίες αποτελούν παραδείγματα που βοηθούν το μαθητή στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές του αποφάσεις.
- *Εκφραστικές μέθοδοι*: Το παίξιμο ρόλων, η μίμηση καταστάσεων, η δημιουργία σεναρίων με θέματα απασχόλησης, στερεοτυπικών αντιλήψεων κ.α., βοηθούν στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της δημιουργικής έκφρασης των μαθητών.
- *Πρόσκληση ατόμων στην τάξη*: Η πρόσκληση ατόμων στην τάξη για συζήτηση διεγείρει το ενδιαφέρον των μαθητών και οι εμπειρίες μένουν στη μνήμη.
- *Συνεργασία με φορείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης*
- *Επισκέψεις*: Οι επισκέψεις σε χώρους εργασίας, η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις διευκολύνουν τη μαθησιακή διαδικασία.
- *Πραγματοποίηση μικρών ερευνών (projects)*: Οι μικρές έρευνες βοηθούν τους μαθητές να καλλιεργήσουν ερευνητικές και κριτικές δεξιότητες.
- *Οργάνωση σύνθετων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της σύνδεσης του σχολείου με την κοινότητα και το χώρο της απασχόλησης.*

Μέσα και υλικά

Ο καθηγητής που εφαρμόζει το πρόγραμμα του ΣΕΠ χρησιμοποιεί ποικιλία μέσων και υλικών λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες κάθε μέσου σε σχέση με τους στόχους που θέλει να πετύχει.

Στη διεξαγωγή της διδασκαλίας η χρήση μέσων και υλικών προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών, βοηθάει στην κατανόηση ουσιαδών σημείων και δίνει ζωντάνια στο μάθημα. Ο καθηγητής υποδεικνύει με κάθε ευκαιρία την πολύπλευρη αξιοποίηση του κάθε μέσου, επισημαίνοντας τα σημεία που καθορίζουν την εγκυρότητα και επικαιρότητα της γνώσης.

Προτεινόμενα μέσα και υλικά είναι:

- Το διδακτικό (εκπαιδευτικό και πληροφοριακό) υλικό ΣΕΠ.

- Το διδακτικό υλικό που απαιτείται για τη διδασκαλία και την εφαρμογή του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού είναι:
- Βιβλίο για το μαθητή
- Βιβλίο για τον εκπαιδευτικό
- Πληροφοριακός Οδηγός Σπουδών μετά το γυμνάσιο, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Πληροφοριακός Οδηγός Σπουδών μετά το λύκειο, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή
- Πληροφοριακό υλικό για την απασχόληση
- CD-ROM
- Βιβλία / κείμενα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των σύγχρονων επιχειρήσεων.
- Χρήση του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφόρησης
- Η βιβλιοθήκη ΣΕΠ και το αρχείο Πληροφόρησης εμπλουτισμένα με υλικό, όπως βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, ενημερωτικά τεύχη, φυλλάδια, CD ROM, slides και διαφάνειες που προβάλλουν επαγγελματικούς και εκπαιδευτικούς χώρους.
- Άρθρα, φωτογραφίες από περιοδικά και αποκόμματα εφημερίδων δίνουν μια ζωντανή εικόνα της εποχής, αλλά ίσως και μονόπλευρη. Μέσα από κατάλληλη διαδικασία ο μαθητής μπορεί να διακρίνει την αντικειμενικότητα της πληροφόρησης.
- Γελοιογραφίες και κόμικς, τα οποία σχολιάζουν την επικαιρότητα, αποτελούν έναυσμα για προβληματισμό.

Η προσέγγιση των θεματικών στόχων είτε γίνεται μέσα από αυθεντικά κείμενα (δημοσιεύματα εφημερίδων, σχόλια, διαγράμματα, στατιστικές έρευνες, είτε μέσα από θεωρίες οικονομικές, ψυχολογικές, κοινωνιολογικές πρέπει να ανταποκρίνεται στο γνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο ανάπτυξης του μαθητή, καθώς και στο επίπεδο των πολιτισμικών του εμπειριών.

Λόγω της ιδιαιτερότητας του μαθήματος του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού θα πρέπει να αποκλειστούν τόσο η υπερβολική επιστημονισμένη όσο και ο άκρατος παιδαγωγισμός.

Οι προτεινόμενες μέθοδοι, τα μέσα και τα υλικά δεν αποτελούν δέσμευση για τον καθηγητή, στη διακριτική ευχέρεια του οποίου είναι η επιλογή και άλλων μεθόδων και μέσων που αποσκοπούν στην υλοποίηση των παιδαγωγικών στόχων.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση, ως βασικό στοιχείο της διδακτικής διαδικασίας, στοχεύει στη διαπίστωση του βαθμού επίτευξης των διδακτικών στόχων, στη διαπίστωση της πρόοδου του μαθητή, όπως επίσης στη διαπίστωση της καταλληλότητας του Προγράμματος Σπουδών.

Η αξιολόγηση αποτελεί μέσο ανατροφοδότησης της διδασκαλίας, αφού δίνει πληροφορίες για την επιτυχία ή την αποτυχία των μεθόδων διδασκαλίας. Έτσι, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναπροσαρμόσει τη διδασκαλία με σκοπό τη βελτίωσή της, ενώ ο μαθητής μπορεί να διαπιστώσει την πρόοδό του, την έκταση αλλά και το βάθος των γνώσεων που έχει αποκτήσει.

Η αξιολόγηση μπορεί να είναι διαγνωστική, διαμορφωτική, τελική. Με τη διαγνωστική αξιολόγηση διαπιστώνεται το επίπεδο γνώσεων που έχει κατακτήσει ο μαθητής στις προηγούμενες ενότητες. Με τη διαμορφωτική αξιολόγηση ο εκπαιδευτικός πληροφορείται για την πρόοδο του μαθητή. Η διαμορφωτική αξιολόγηση ανάλογα με τα αποτελέσματά της επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να τροποποιεί τη διδακτική διαδικασία με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς της. Με την τελική αξιολόγηση μετά την ολο-

κλήρωση κάποιας ενότητας γίνεται αποτίμηση της διδακτικής διαδικασίας και ελέγχεται ο βαθμός επίτευξης των διδακτικών στόχων.

Οι διαδικασίες που εξυπηρετούν την αξιολόγηση στο μάθημα του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού μπορούν να αναπτυχθούν :

- Με την ύπαρξη ατομικού φακέλου (portfolio) τον οποίο ο μαθητής ενημερώνει με στοιχεία που αφορούν σε όλες τις πλευρές της σχολικής του ζωής (επίδοση, δραστηριότητες, σχέσεις με τους συμμαθητές και το προσωπικό του σχολείου κ.λπ.).
- Με φύλλα αξιολόγησης τα οποία ακολουθούν κάθε ενότητα.
- Με την τήρηση ημερολογίου.
- Με δραστηριότητες στις οποίες αναμιγνύεται το σύνολο της τάξης, ή ομάδες μαθητών κ.λπ.
- Με συζητήσεις σε μικρές ομάδες με τη βοήθεια του καθηγητή συμβούλου κ.λπ.

Προδιαγραφές βιβλίων και λοιπού διδακτικού υλικού

Βιβλίο μαθητή: Το εκπαιδευτικό υλικό ΣΕΠ είναι απαραίτητο να στηρίζεται στους διεθνώς καθιερωμένους στόχους του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Ως προς το περιεχόμενο το βιβλίο του μαθητή πρέπει να είναι συμβατό με το Πρόγραμμα Σπουδών. Είναι απαραίτητο να ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και την αντιληπτική ικανότητα της ηλικίας των μαθητών στους οποίους απευθύνεται. Σε κάθε κεφάλαιο θα πρέπει να αναλύονται οι ειδικοί στόχοι του Επαγγελματικού Προσανατολισμού και να παρουσιάζονται προβληματισμοί, που αφορούν την κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα. Επίσης, πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να προσεγγίσουν έννοιες, που πρόκειται να επεξεργαστούν στη συνέχεια στις δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες είναι σκόπιμο να αποτελούνται από εικόνες, σκίτσα, πίνακες, διαγράμματα, φωτογραφίες, μελέτες περιπτώσεων, ερωτηματολόγια κτλ, που δραστηριοποιούν το μαθητή σε διερεύνηση προσωπική ή σε κατανόηση του κόσμου της Εκπαίδευσης και Απασχόλησης. Τέλος, το βιβλίο του μαθητή θα πρέπει να περιλαμβάνει παράρτημα με :

- (α) Στοιχεία της αγοράς εργασίας, π.χ. ταξινόμηση επαγγελμάτων
- β) Υποδείγματα αιτήσεων και βιογραφικού σημειώματος
- γ) Ειδικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες (ολοκληρωμένα προγράμματα ΣΕΠ)
- δ) Γλωσσάριο βασικών όρων.
- ε) Βιβλιογραφία.

Ως προς την οργάνωση της ύλης, το βιβλίο του μαθητή θα πρέπει να είναι διαρθρωμένο σε ενότητες. Κάθε ενότητα θα αποτελείται από κεφάλαια, τα οποία θα έχουν την ακόλουθη δομή : α. θεωρητικό μέρος, β. δραστηριότητες. Η έκταση κάθε ενότητας θα πρέπει να αντιστοιχεί στο εύρος και τη βαρύτητα του περιεχομένου. Η συνολική έκταση του βιβλίου του μαθητή θα πρέπει να είναι μέχρι 150 σελίδες.

Ως προς τη διδακτική προσέγγιση, το βιβλίο του μαθητή θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να προσαρμόζει μεθόδους και μοντέλα μάθησης ανάλογα με τις ανάγκες της διδασκαλίας.

Ως προς τη γλώσσα, το βιβλίο θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες και το πνευματικό επίπεδο των μαθητών.

Ως προς την τυπογραφική εμφάνιση, θα πρέπει ο τονισμός της γραφής, η χρήση κεφαλαίων, πλαγίων και έντονων γραμμάτων, η γενική εμφάνιση του κειμένου να βοηθούν το μαθητή και να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του μαθήματος.

Ως προς την εικονογράφηση, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ελκυστικότητα του εγχειριδίου με στόχο τη δημιουργία κινήτρων μάθησης.

Βιβλίο καθηγητή: Το βιβλίο για τον καθηγητή θα πρέπει να είναι διαρθρωμένο σε τρία μέρη: Στο πρώτο μέρος είναι απαραίτητο να δίνονται κάποιες γενικές πληροφορίες που αφορούν την εφαρμογή του ΣΕΠ στην εκπαίδευση. Στο δεύτερο μέρος είναι αναγκαίο να δίνονται στον εκπαιδευτικό κατευθύνσεις και οδηγίες για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων. Στόχος δεν πρέπει να είναι η υπαγόρευση της πορείας του μαθήματος, αλλά η επισήμανση των σημείων εκείνων που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή κατά την επεξεργασία τους. Τέλος, στο τρίτο μέρος είναι απαραίτητο να υπάρχει πληροφοριακό υλικό, από ποικίλες πηγές πληροφόρησης ώστε να συμπληρώνονται οι γνώσεις και οι πληροφορίες που θα έχει ο εκπαιδευτικός στη διάθεσή του.